

บทที่ 5

พยายามกระทำความผิด

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่าการพยายามกระทำความผิดมี 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 การพยายามกระทำความผิด ที่กระทำไปไม่ตลอด และ

ประเภทที่ 2 การพยายามกระทำความผิดที่กระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล

ประเภทที่ 1 การพยายามกระทำความผิดที่กระทำไปไม่ตลอด “กระทำไปไม่ตลอด” หมายความว่าผู้กระทำได้ลงมือกระทำไปแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอด เช่น ก.เจ็อมีดดาบที่จะฟัน ข. แล้วแต่ ค.วิ่งเข้ามาปิดมือ ก. มีดดาบกระเด็นไป เช่นนี้ ก.ได้ลงมือกระทำไปแล้ว คือเจ็อมีดดาบที่จะฟัน ข. แต่กระทำไปไม่ตลอด คือไม่ได้ฟันลงไปให้ ข. เพราะ ค. ได้วิ่งเข้ามาปิดมือ ก.จนมีดดาบหลุดมือกระเด็นไป

ฉะนั้น องค์ประกอบของการพยายามกระทำความผิดที่ผู้กระทำได้ลงมือกระทำไปแล้วแต่กระทำไม่ตลอด มี 2 ข้อ คือ

1.1 ผู้กระทำได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว

1.2 กระทำไปไม่ตลอด

องค์ประกอบ 1.1 ผู้กระทำได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว สาระสำคัญขององค์ประกอบข้อนี้อยู่ที่ว่าผู้กระทำได้ลงมือกระทำแล้ว ฉะนั้นจึงต้องพิจารณาว่าการกระทำขั้นใด จึงจะถือว่าเป็นการลงมือกระทำความผิด ซึ่งมีความเห็นอยู่ 2 ประการ คือ (1)

1. ความเห็นแรก ถือว่าการที่ได้กระทำลงไปแล้ว ใกล้เคียงกับการกระทำความผิดสำเร็จจึงจะถือว่าเป็นการลงมือกระทำความผิดแล้ว เช่น จำเลยขึ้นไปบนเรือนเจ้าทรัพย์ เตรียมส่วลงมือค้นหาที่เจาะถอดกลอน พอดีตำรวจจับได้ในขณะนั้น ดังนี้วินิจฉัยว่ากริยาการกระทำของจำเลยพ้นเขตตระเตรียมเข้าขั้นต่าง ๆ แห่งการลักทรัพย์ในเคหสถานแล้ว เป็นความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ตามมาตรา 335,80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 903/2480)

(1) ดร.หยุด แสงอุทัย

จำเลยได้จัดแวงประตูหน้าถึงร้านของผู้เสียหายแล้ว ในร้านนั้นมีของมีค่าเก็บไว้เป็นจำนวนมาก ตำรวจมาพบเห็นจำเลยเข้าจำเลยจึงทำการลักทรัพย์ไม่ตลอด การกระทำของจำเลยเข้าชั้นพยายามลักทรัพย์แล้ว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 41/2510)

จำเลยยกปืนลูกซองบรรจุจ้องไปทางผู้เสียหายจะยิง แต่มีผู้ห้ามกอดจำเลยไว้ผู้เสียหายวิ่งหนีพ้น แม้ไม่ได้ความว่าเป็นขี้นกนิ้วมืออยู่ที่โกปีน ก็เป็นพยายามฆ่าคนเริ่มตั้งแตยกปืนเล็งไปยังเป้าหมาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1746/2518)

จำเลยชักปืนลูกซองสั้นจากเอวแต่มีหันยกปืนจ้องไปทางผู้เสียหายก็ถูกตีปืนหลุดมือ การลงมือยังไม่เริ่มต้นไม่เป็นพยายามฆ่าคน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1786,1787/2518)

จำเลยอายุ 67 ปี เอาของลับที่มแทงเข้าไปในของลับของเด็กหญิงอายุ 4 ขวบเศษ ช้าแดงเยื่อพรหมจารีด้านล่างฉีกขาด ไม่สามารถล้วงลับเข้าไปในช่องคลอดได้ เป็นพยายามข่มขืนซ้ำเรา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1673/2521)

จำเลยกระชากลูกเลื่อนปืนคาร์บิน กระสุนเข้ารังเพลิงพร้อมจะยิงได้ จ้องเล็งไปทางผู้เสียหายซึ่งอยู่ห่าง 10 เมตร แต่ถูกขัดขวางเสียเป็นพยายามฆ่าคนโดยเจตนา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1765/2521)

คนร้ายแย่งชิงกระเป๋าทือ ขณะเยื่อแย่งกระเป๋ากันอยู่ ตำรวจยิงปืนขึ้นฟ้า กระเป๋าดตกลงกับพื้นผู้เสียหายเก็บคืนมา คนร้ายยังไม่ได้กระเป๋ากลับไปเป็นพยายามชิงทรัพย์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1885/2522)

จำเลยตั้งเด็กอายุ 8 ปี ไปจากผู้ดูแลพยายามจับตัวอุ้มไป แต่ผู้ดูแลดึงตัวเด็กไว้และร้องขอให้ช่วย จำเลยจึงปล่อยเด็ก เป็นพยายามพรากผู้เยาว์ ตามมาตรา 317,80 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2191/2522)

2. ความเห็นที่สอง เป็นความเห็นในทางทฤษฎี ตามทฤษฎีนี้แยกพิจารณาการกระทำว่าการกระทำความผิดนั้นประกอบด้วยกรรมกรรมเดียวหรือกรรมหลายกรรม ดังนี้

2.1 การกระทำความผิดประกอบด้วยกรรมๆ เดียว การกระทำความผิดเช่นนี้ถ้าการกระทำในทางธรรมชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การกระทำความผิด เช่น การยิงกราดฟัน ถ้าผู้กระทำยกปืนขึ้นจ้องจะยิงก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำในทางธรรมชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับการกระทำความผิดถือได้ว่าเป็นการลงมือกระทำความผิด ตัวอย่าง จำเลยชักปืนซึ่งมีกระสุนบรรจุอยู่ออกมาแล้วกระชากลูกเลื่อนขึ้นล้าจ้องเล็งไปยังผู้เสียหายนิ้วมือแตะอยู่ที่โกปีนพร้อมที่จะยิงโจทก์ร่วมจำเลยยังไม่ยิงทันทีเพราะเกรงกระสุนจะถูกมารดาโจทก์ร่วม ประกอบกับพวกของจำเลยเข้ามาแย่งปืนจากจำเลยไป จำเลยจึงยิงโจทก์ร่วมไม่สำเร็จ การกระทำของจำเลยเป็นการแสดงเจตนาจะฆ่าโจทก์ร่วมโดยได้

ลงมือกระทำความผิดนั้นแล้วแต่กระทำไปโดยไม่ตลอด จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 1766/2509)

2.2 การกระทำความผิดประกอบด้วยกรรมหลายกรรม ในกรณีนี้ ถ้าผู้กระทำได้กระทำความผิดกรรมหนึ่ง ลงไปก็ถือว่าได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว เช่น ความผิดฐานชิงทรัพย์ตามมาตรา 339 ต้องประกอบด้วย (1) ลักทรัพย์ และ (2) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย ตัวอย่าง

คนร้ายแย่งชิงกระเป๋าถือ ขณะชื้อแย่งกระเป๋าที่อยู่นอยู่ตำรวจยิงปืนขึ้นฟ้า กระเป๋าตกลงกับพื้นผู้เสียหายเก็บคืนมา คนร้ายยังไม่ได้กระเบาไปเป็นพยายามชิงทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1885/2522)

ผู้เสียหายจับสร้อยที่สวมคอไว้ ม.กระชากสร้อยขาด แต่ยังไม่ดึงสร้อยออกซึ่งเป็นการทำให้สร้อยขาดหลุดจากคอเท่านั้นการเอาไปยังไม่บรรลุผล ผู้เสียหายร้องขึ้น ม.วิ่งไปนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ที่จำเลยติดเครื่องคอยอยู่ริมถนนฝั่งตรงข้ามขับหนีไป เป็นการพยายามวิ่งราวทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะ (คำพิพากษาฎีกาที่ 393/2519)

เหตุที่ทำให้ผู้กระทำได้กระทำไปไม่ตลอดจะเป็นเพราะมีคนมาขัดขวาง หรือเพราะเหตุอื่นใดสาระสำคัญอยู่ที่ว่าผู้กระทำได้ลงมือกระทำไปแล้ว เว้นแต่กรณีที่ผู้กระทำได้ยับยั้งเสียเองตามความในมาตรา 82 ผู้กระทำจึงไม่ต้องรับโทษฐานพยายามกระทำความผิด

องค์ประกอบข้อ 1.2 กระทำไปไม่ตลอด หมายความว่าผู้กระทำไม่สามารถที่จะกระทำต่อไปได้อีก เช่นจำเลยยกปืนลูกซองบรรจุกระสุนจ้องไปทางผู้เสียหายจะยิง แต่มีผู้ห้ามกอดจำเลยได้ก็เป็นพยายามฆ่าคนแม้จะไม่ได้ความว่าเป็นขึ้นนก นิ้วมืออยู่ที่ไกปืน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1746/2518)

ประเภทที่ 2 การพยายามกระทำความผิดที่กระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล หมายความว่า ผู้กระทำได้ลงมือกระทำไปแล้วทุกอย่างอันจำเป็นที่จะทำให้การกระทำความผิดสำเร็จ แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ยกตัวอย่าง

ยิงด้วยปืนชนิดทำเอง ใช้กระสุนเอ็ม 16 สับนก 3 ที่ กระสุนด้านไม่ลั่น คงอยู่ในรังเพลิง เป็นพยายามฆ่าคน แต่ไม่เกิดผลโดยบังเอิญตามมาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 2036/2519)

จำเลยอายุ 67 ปี เอาของลับทิมแทงเข้าไปในของลับของเด็กหญิงอายุ 4 ขวบเศษ ช้ำแดงเยื่อพรหมจารีด้านล่างฉีกขาด ไม่สามารถล้วงล้ำเข้าไปในช่องคลอดได้ เป็นพยายามข่มขืนชำเรา (คำพิพากษาฎีกาที่ 1673/2521) เป็นต้น

แนวคำพิพากษากฎีกากรณีเป็นพยายามกระทำความผิด

จำเลยใช้ปืนยิงผู้เสียหาย ไม่ปรากฏว่าเป็นปืนชนิดร้ายแรงหรือสักแต่ว่าเป็นปืน บาดแผลที่ได้รับสรุปได้แต่ว่าแผลเล็กน้อย วินิจฉัยว่าจำเลยมีเจตนาฆ่า เป็นความผิดฐานพยายามฆ่าคน (คำพิพากษากฎีกาที่ 347/2500)

จำเลยใช้ดาบปลายตัดไล่ฟันเขาระยะห่าง 3 วา เขานี้ขึ้นเรือน มีผู้ห้ามจำเลยฟันไม่ได้ เป็นผิดฐานพยายามทำร้ายร่างกาย (คำพิพากษากฎีกาที่ 1203/2500)

ล้วงกระเป๋าได้ธนบัตรเอาออกมานอกกระเป๋าแล้ว พอดีเจ้าทรัพย์ดบกระเป๋าถูกมือจำเลย ธนบัตรร่วงหล่นลงที่เท้าเจ้าทรัพย์เป็นความผิดฐานลักทรัพย์สำเร็จแล้ว (คำพิพากษากฎีกาที่ 1682/2500)

มีเจตนาจะฆ่า จึงคว่ำปืนบาเรตต์เข้าขึ้นมากกระชากลูกเลื่อน แต่กระชากไม่ถึงที่ กระสุนปืนไม่ขึ้นลากล่อง ได้ใช้นิ้วสอดเข้าไปในโก ปลายกระบอกปืนตรงไปทางผู้เสียหาย แต่มีผู้อื่นมาลือคอค และแย่งปืนไป ดังนี้ ย่อมเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (คำพิพากษากฎีกาที่ 556/2502)

จำเลยยิงปืนตรงไปทางผู้เสียหาย แต่กระสุนปืนไม่ถูกผู้เสียหายเพราะผู้เสียหายหลบเสียก่อน นั้นเป็นการกระทำไปตลอดแล้วหากแต่ไม่บรรลุผลตามที่เจตนาเท่านั้น จึงเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าคน (คำพิพากษากฎีกาที่ 864/2502)

กรณีที่จะปรับด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 81 นั้น เกี่ยวกับปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำความผิดไม่สามารถจะกระทำให้บรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เช่น ใช้ปืนที่มีได้มีกระสุนบรรจุอยู่เลยยังคน โดยเข้าใจผิดคิดว่ามีกระสุนบรรจุอยู่พร้อมแล้ว ซึ่งถึงอย่างไรก็ย่อมจะทำให้ผู้ถูกยิงได้รับอันตรายจากการยิงไม่ได้เลย ดังนี้ จึงจะถือได้ว่าเป็นกรณีที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ แต่ในคดีนี้ จำเลยใช้ปืนที่มีกระสุนบรรจุอยู่ถึง 7 นัดยิงโจทก์ร่วม กระสุนนัดแรกด้าน ซึ่งอาจเป็นเพราะเสื่อมคุณภาพ หรือเพราะเหตุบังเอิญอย่างใดไม่ปรากฏ มิฉะนั้นแล้วกระสุนต้องระเบิดออก และอาจเกิดอันตรายแก่โจทก์ร่วมได้ หากเป็นการแน่แท้ไม่ว่าจะไม่สามารถกระทำให้ผู้ถูกยิงได้รับอันตรายจากการยิงของจำเลย กรณีนี้ต้องปรับด้วยมาตรา 80 ไม่ใช่มาตรา 81 และหากไม่มีคนเข้าชดชวางทันท้วงที่ จำเลยอาจยิงโจทก์ร่วมด้วยกระสุนที่ยังเหลือต่อไปอีกได้ (คำพิพากษากฎีกาที่ 980/2502)

การที่จำเลยใช้ปืนสั้นซึ่งเป็นอาวุธทำให้ถึงตายได้ ยิงคนถูกที่หน้าท้อง ย่อมถือว่ามีเจตนาฆ่าเมื่อมีเจตนาฆ่าแล้ว แม้ผลที่เกิดขึ้นไม่ตายสมเจตนาจำเลยก็ย่อมมีความผิดฐานพยายามฆ่าคน (คำพิพากษากฎีกาที่ 1368/2503)

จำเลยได้ลงมือกระทำชำเราเด็กหญิงอายุ 4 ขวบเศษ แต่อวัยวะสืบพันธุ์ของจำเลยเพียงแต่จรดอยู่บริเวณปากช่องคลอดของผู้เสียหายมิได้ล่วงล้ำเข้าไปในช่องคลอด จำเลยมีความผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 85/2504)

การที่จำเลยยกปืนที่พร้อมจะยิงได้ จ้องไปทางเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งกำลังกอดปล้ำจับกุมพวกของจำเลยโดยเจตนาที่จะยิง แม้ยังมี탄ขึ้นนกกปืนก็ตาม ก็เป็นพยายามกระทำผิดฐานฆ่าเจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ เพราะการลงมือยิงได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว ตั้งแต่ยกปืนที่พร้อมจะยิงได้เล็งไปยังเป้าหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 147/2504)

การใช้ปืนยิงคนในร้านขายสุรา แม้ผู้ยิงจะเมาสุราก็ตาม ก็อาจแลเห็นผลได้ว่าผู้ถูกยิงจะถึงตายได้ เมื่อกระสุนปืนที่ยิงพลาดไปถูกคนอื่นมีบาดเจ็บสาหัส ก็ต้องมีความผิดฐานพยายามฆ่าคน (คำพิพากษาฎีกาที่ 241-242/2504)

ความผิดฐานขายสินค้าโดยหลอกลวงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 271 นั้น คือการที่ผู้ซื้อหลงเชื่อในปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ แต่ถ้าผู้ซื้อรู้ความจริงแล้วมิได้หลงเชื่อ ย่อมเป็นผิดเพียงฐานพยายาม (คำพิพากษาฎีกาที่ 549/2504)

จำเลยใช้ตะไกรตัดสร้อยคอของผู้เสียหายขาดจากกันและตกไปที่พื้นดิน และยังมีได้เข้ายึดถือเอาสายสร้อยนั้นไป เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจร้องบอกให้ผู้เสียหายรู้ตัว และเก็บเอาสายสร้อยนั้นไว้เสียก่อน เป็นความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 273/2507)

การที่จำเลยที่ 1 บุกรุกขึ้นไปบนชั้นบนของสถานทูตเข้าไปในห้องรับแขกซึ่งมีทรัพย์ตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องตั้งอยู่ และเลยเข้าไปในห้องนั่งเล่น อันเป็นเคหสถานในเวลาที่พักผ่อนคนเพื่อจะลักทรัพย์ แต่ภรรยาทูตเห็นจำเลยเป็นการขัดขวางเสียก่อนจำเลยจึงเอาทรัพย์ไปไม่ได้ เช่นนี้แม้จำเลยจะยังไม่ทันแตะต้องทรัพย์แต่อย่างใดก็ดี เรียกได้ว่าจำเลยลงมือกระทำเข้าถึงขั้นพยายามลักทรัพย์แล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 854/2507)

ผู้เสียหายถูกฟันด้วยมีดโต้ เป็นแผลที่หัวคิ้วขวาผ่านหน้าผากยาว 8 นิ้ว กว้างครึ่งนิ้ว ลึกถึงมันสมอง กระโหลกศีรษะแตก ถ้าผู้บาดเจ็บไม่ได้รับการรักษาเยียวยาให้ทันท่วงทีแล้วย่อมถึงแก่ความตาย จำเลยทำร้าย ฯลฯ เห็นได้ว่าจำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 1281/2508)

จำเลยเรียกผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กหญิงอายุ 4 ขวบ เข้าไปในห้องแล้วจำเลยปิดประตู บอกให้ผู้เสียหายไปนอน จำเลยได้ถอดกางเกงของผู้เสียหายและถอดกางเกงของจำเลยออก บอกให้ผู้เสียหายนอนตะแคง ตัวจำเลยก็นอนตะแคงหันหน้าเข้าหาผู้เสียหายและกอดผู้เสียหาย แล้วจำเลย

เอาของลับที่มของลับของผู้เสียหาย 2 ครั้ง อวัยวะสืบพันธุ์ของผู้เสียหายแคมใหญ่ด้านขวาบวมและมีรอยถลอกคือหนึ่งกำพว้าขนาดเล็กน้อย ตรงแคมใหญ่ด้านซ้ายก็มีรอยถลอก เยื่อพรหมจารีปกติ ในช่องคลอดไม่มีเชื้ออสุจิ ตรวจพบว่ามีการบ่น้ำอสุจิมนุษย์ติดอยู่ที่ทางแ่งของกลาง ดังนี้ ลักษณะการกระทำของจำเลยไม่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำซ้ำเราได้ และเห็นเจตนาว่าตั้งใจกระทำอนาจารจึงผิดเพียงฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1316/2509)

การพยายามกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 นั้น เป็นความผิดแล้ว เพียงแต่ต้องระวางโทษต่ำกว่าความผิดสำเร็จเท่านั้น ฉะนั้นความผิดที่จำเลยกระทำในคดีนี้ ย่อมเป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 (8) แล้ว ถือได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัยและพิพากษาให้กักกันจำเลยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1475/2508)

จำเลยทั้งสองร่วมวงเสพสุรากัน จำเลยที่ 2 พุดว่าจะทำร้ายผู้เสียหาย จำเลยที่ 2 ไปทำผู้เสียหาย จำเลยที่ 1 ก็ตามไปด้วย และยืนอยู่ด้วย เป็นการสมทบกำลังให้จำเลยที่ 2 เมื่อจำเลยที่ 2 ถือมีดตรงเข้าจะแทงผู้เสียหายซึ่งยืนห่างในระยะ 1 วา สามารถจะทำร้ายได้ แต่ผู้เสียหายโดดหนีและวิ่งขึ้นเรือนได้ทัน จึงแทงไม่ได้สมความตั้งใจ เป็นความผิดฐานพยายามทำร้ายร่างกาย จำเลยที่ 1 วิ่งไล่ไปด้วย ถือว่าจำเลยทั้งสองกระทำผิดร่วมกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 40/2509)

จำเลยได้กระทำซ้ำเราผู้เสียหาย จนของลับของจำเลยได้เข้าไปในของลับผู้เสียหายราว 1 องคูลี เช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการกระทำซ้ำเราสำเร็จตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 แล้ว การที่ทางพิจารณาไม่ปรากฏว่ามีน้ำอสุจิของจำเลยออกมาอยู่ที่ของลับของผู้เสียหายหรือที่ของลับของจำเลยนั้น เป็นเรื่องสำเร็จความใคร่แล้วหรือไม่เป็นเหตุส่วนหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้เห็นว่าจำเลยกระทำซ้ำเราไม่สำเร็จหรือเป็นเพียงชั้นพยายาม (คำพิพากษาฎีกาที่ 1133/2509)

จำเลยถูกข่มเหงแล้วจำเลยได้ยิงคนที่ข่มเหงในขณะนั้น แต่เนื่องจากคนที่ข่มเหง ว่างวิ่งหนีไป กระสุนปืนพลาดไปถูกผู้เสียหายเข้า จำเลยก็ต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 60 แต่การกระทำของจำเลยนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากจำเลยถูกข่มเหงโดยไม่เป็นกรรมและกระทำลงไปโดยบันดาลโทสะ จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288, 80 ประกอบด้วย มาตรา 72 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1682/2509)

จำเลยชักปืนซึ่งมีกระสุนบรรจุอยู่ออกมา แล้วกระซากลูกเลื่อนขึ้นลำจ้องเล็งไปยังโจทก์ร่วม นิ้วมือแตะอยู่ที่ไกปืน พร้อมทั้งจะยิงโจทก์ร่วม จำเลยยังไม่ยิงทันทีเพราะเกรงกระสุนจะถูกมารดาโจทก์ร่วม ประกอบกับพวกของจำเลยเข้าแย่งปืนจากจำเลยไป จำเลยจึงยิงโจทก์ร่วมไม่สำเร็จ การ

กระทำของจำเลยเป็นการแสดงเจตนาจะฆ่าโจทก์ร่วม โดยได้ลงมือกระทำความผิดนั้นแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอด จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 1766/2509)

จำเลยได้จัดแยะประตูหน้าร้านของผู้เสียหายแล้ว ในร้านนั้นมีของมีค่าเก็บไว้เป็นจำนวนมาก ตำรวจมาพบเห็นจำเลยเข้า จำเลยจึงทำการลักทรัพย์ไม่ตลอด การกระทำของจำเลยเข้าชั้นพยายามลักทรัพย์แล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 41/2510)

คนร้ายปลดโคออกจากเกวียนแล้วปล่อยโคไว้แถวบริเวณที่เกวียนจอดนั้นเองเอาโคไปไม่ได้ เพราะผู้เสียหายกับชาวบ้านพากันมาอยู่ที่เกิดเหตุเกือบจะในทันที และตามบริเวณทุ่งนาใกล้ ๆ ก็ยังมีคนเกี่ยวข้าวอยู่เป็นอันมาก คนพวกนี้ได้คอยสะกดกั้นจำเลยไว้จนไม่สามารถจะนำโคไปได้ ต้องทิ้งไว้แล้วหนีเอาตัวรอด ความผิดของจำเลยจึงเป็นเพียงชั้นพยายามเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 287/2510)

จำเลยกับพวกรวม 4 คน ทำการปล้นทรัพย์โดยแบ่งหน้าที่กันทำ จำเลยกับพวกอีก 2 คนไปเอาทรัพย์บนเรือน พวกจำเลยอีกคนหนึ่งถือปืนเฝ้ายู่ใต้ถุนเพื่อคอยขัดขวางผู้ที่จะมาช่วยผู้เสียหาย โดยใช้ปืนนั้นยิง เมื่อคนร้ายนั้นใช้ปืนยิงผู้ที่มาช่วยบาดเจ็บสาหัส จำเลยต้องมีความผิดฐานพยายามฆ่าคนด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 593/2510)

จำเลยใช้ปืนลูกซองสั้นซึ่งเป็นอาวุธร้ายแรง และกระสุนปืนมีอำนาจรุนแรงยิงตรงไปที่กลางวงการพนัน ซึ่งมีผู้เสียหายกับพวกนั่งห่างกลางวงการพนันนั้นประมาณ 1 ศอก โดยจำเลยรู้ว่าปืนนั้นมือนางทำให้กระสุนปืนแผ่กระจายไปในรัศมีประมาณ 0.50 เมตร การกระทำจึงอยู่ในลักษณะที่อาจจะทำให้ผู้เสียหายถึงตายได้จำเลยย่อมมีความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 817/2510)

คนร้าย 3 คนร่วมกันลักทรัพย์รถยนต์จิป โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ขับรถกำลังต่อสายไฟให้เครื่องยนต์ติด อีกสองคนช่วยกันเข็นรถเพื่อให้เครื่องติด รถเคลื่อนไป 3 เมตร แต่เครื่องยนต์ไม่ติด และเจ้าพนักงานตำรวจพบการกระทำผิดเสียก่อนดังนี้ ถือได้ว่าคนร้ายนำรถยนต์เคลื่อนที่ไปแล้วพ้นชั้นพยายาม เป็นความผิดสำเร็จ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1403/2510)

แม้อาวุธที่จำเลยใช้จะเป็นมีดพร้าขอขนาดใหญ่และตัวมีดยาวถึง 45 เซนติเมตร แต่จำเลยได้ฟันผู้เสียหายตามโอกาสที่จะอำนวย คือ ขณะที่ผู้เสียหายก้มอยู่จำเลยก็ฟันที่กลางหลัง เมื่อผู้เสียหายวิ่งหนีได้ 2 ก้าว จำเลยก็ฟันถูกต้นคอ บาดแผลที่ผู้เสียหายได้รับก็รักษาหายภายในเวลา 2 เดือน เพียงเท่านี้ยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย และที่จำเลยยังวิ่งไล่กวาดจะฟันผู้เสียหายซ้ำอีกก็ยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าจำเลยมีเจตนาจะฆ่าผู้เสียหายไม่ จำเลยคงมีผิดฐานทำ

ร้ายร่างกายบาดเจ็บสาหัสเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 831/2511)

จำเลยขับรถแข่งรถผู้เสียหายขึ้นไปด้วยความเร็ว แล้วหักพวงมาลัยให้ท้ายรถจำเลยบัดหน้ารถผู้เสียหาย จนรถยนต์ผู้เสียหายแล่นไปจนเกือบตกถนนนั้น หากถนนตรงนั้นเป็นที่สูงหรืออยู่หน้าผาสูงชัน ย่อมเสี่ยงเห็นผลได้ว่า ถ้ารถคว่ำลงไปแล้วทั้งรถทั้งคนย่อมถึงซึ่งความพินาศ เห็นผลได้ชัดว่าผู้เสียหายย่อมได้รับอันตรายถึงชีวิตตั้งนั้น แม้รถยนต์ผู้เสียหายจะไม่ตกถนนลงไป จำเลยก็มีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นและไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงว่าคนนั่งในตัวรถจะมีตัวรถป้องกันหรือไม่ แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ถนนที่เกิดเหตุสูงจากพื้นนาประมาณ 1 แชน หรือ 1 เมตร ขณะเกิดเหตุผู้เสียหายขับรถอยู่ในอัตราความเร็ว 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมงเมื่อถูกจำเลยเอาท้ายรถบัดหน้ารถผู้เสียหาย ผู้เสียหายตะแคงรถหยุดทันที และเครื่องดับทันที ล้อรถด้านซ้ายยังห่างขอบถนนราว 1 คอก ผู้เสียหายไม่ได้รับบาดเจ็บอันใด จึงถือว่าจำเลยมีเจตนาพยายามฆ่าผู้เสียหายให้ถึงตายยังไม่ได้เพราะถึงหากรถยนต์ผู้เสียหายจะตกลงไปโดยผู้เสียหายนั่งอยู่ภายในตัวรถก็ไม่แน่ว่าจะถึงตาย แต่พอคาดหมายได้ว่าอย่างน้อยผู้เสียหายย่อมได้รับการกระทบกระแทกเป็นอันตรายถึงบาดเจ็บ ซึ่งจำเลยน่าจะเสี่ยงเห็นผลอันจะเกิดแก่ผู้เสียหายได้ ดังนี้ จำเลยมีความผิดฐานพยายามทำร้ายผู้เสียหายเป็นอันตรายถึงบาดเจ็บ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295, 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1003/2512)

จำเลยได้ทำทนายผู้เสียหายออกมาสู้กัน ผู้เสียหายรับคำทำและได้ต่อสู้กันขึ้นนั้นย่อมเป็นการสมควรใจวิวาท ทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน เมื่อจำเลยได้ใช้ปืนยิงผู้เสียหายหลายนัดโดยเจตนาฆ่าแม้กระสุนปืนไม่ถูกผู้เสียหายก็ตาม จำเลยก็ต้องมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 1413/2512)

จำเลยใช้ขวานขนาด 2 นิ้วครึ่ง ยาว 3 นิ้วครึ่ง ด้ามยาว 17 นิ้ว นับว่าเป็นขวานขนาดใหญ่ ฟันข้างหลังผู้เสียหายที่คออันเป็นอวัยวะสำคัญโดยแรงเป็นบาดแผลฉกรรจ์ ถ้าไม่รักษาพยาบาลทันทีถึงแก่อาจถึงแก่ความตายเนื่องจากโลหิตออกมากได้กรรมยอมเป็นเครื่องชี้เจตนา จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 1531/2512)

การที่จำเลยใช้อาวุธปืนลูกซองยาว ยิงผู้เสียหายในระยะห่างกัน 10 วา ถูกบริเวณเอวด้านหลังเป็นแผลสาหัสขณะผู้เสียหายลงจากเรือนวิงหนี เนื่องจากจำเลยสงสัยว่าผู้เสียหายเป็นคู่กับภรรยา นั้น เป็นเพราะผู้เสียหายวิงหนีพ้นระยะวิถีกระสุนที่สามารถจะทำอันตรายถึงตายได้ ผู้เสียหายจึงไม่ถึงแก่ความตาย มิใช่เพราะกระสุนปืนมีแรงระเบิดน้อย ย่อมถือได้ว่าจำเลยกระทำโดยมีเจตนาฆ่า ฉะนั้น เมื่อจำเลยกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล จำเลยมีความผิดฐานพยายาม

ฆ่าผู้เสียหาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1725/2512)

การที่จำเลยใช้ปืนที่ขึ้นนกแล้วจ้องจะยิง ห่างจากอกผู้เสียหายเพียง 1 ศอก และยิงปืนขึ้น แต่มีผู้อื่นจับมือจำเลยข้างที่ถือปืนให้เบนไป แม้กระสุนปืนจะไม่ถูกผู้เสียหายก็ตามย่อมถือได้ว่า จำเลยได้กระทำไปโดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1868/2512)

ใช้ปืนยาวยิงไปที่เรือซึ่งอยู่ห่างไป 1 เส้น 6-7 นัด โดยทราบดีว่ามีคนอยู่ในเรือนั้น กระสุนปืนถูกแขนคนในเรือได้รับอันตรายแก่กาย ดังนี้เป็นความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 23/2513)

จำเลยเจือมีดในขณะที่ยังอยู่ห่างผู้เสียหายในระยะที่จำเลยไม่อาจทำร้ายผู้เสียหายได้ และมีคนขวางอยู่ถึงสองคนก่อนที่จะถึงตัวผู้เสียหาย ลักษณะที่จำเลยเจือมีดขึ้นโดยไม่มีโอกาสฟันทำร้ายผู้เสียหายได้เช่นนี้ น่าจะเพียงพอผู้เสียหายเท่านั้น ยังฟังไม่ได้ว่าถึงขั้นเจตนาจะฆ่า อันจะมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 455/2513)

จำเลยใช้ปืนยิงผู้เสียหาย แต่กระสุนปืนไม่ลั่น การที่กระสุนปืนไม่ระเบิดออกไปนั้นจะเป็นเพราะคุณภาพของกระสุนปืนนั้นไม่ดีหรือเพราะเหตุใดก็ตามการกระทำของจำเลยเป็นการพยายามตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 80 แล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 711/2513)

จำเลยใช้ปืนยิงผ่านไปตรงที่ผู้เสียหายเคยนอนในห้องเรือนแต่กระสุนปืนไม่ถูก เพราะผู้เสียหายรู้ตัวเสียก่อนจึงย้ายไปนอนเสียที่ระเบียง การที่ผู้เสียหายรู้ตัวและหลบไป ไม่อยู่ในที่ที่จำเลยเข้าใจ ถือได้ว่าเป็นเรื่องบังเอิญ และผู้เสียหายยังคงอยู่บนเรือนนั่นเอง ดังนี้ การกระทำของจำเลยหาใช่เป็นเรื่องที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ตามมาตรา 81 แห่งประมวลกฎหมายอาญาไม่ ต้องปรับด้วย มาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1446/2513)

จำเลยกับพวกมีอาวุธปืนติดตัว เข้าไปพูดเจรจาให้ผู้เสียหายคิดบัญชีการเงินที่จำเลยกับผู้เสียหายเข้าหุ้นกันทำการก่อสร้าง โดยขู่ว่าถ้าไม่คิดจะเกิดเรื่อง แต่การกระทำของจำเลยไม่บรรลุผล เพราะผู้เสียหายไม่ยอมคิดบัญชีให้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุที่ผู้เสียหายไม่กลัวหรือเพราะมีตำรวจมาขัดขวางก็ตาม จำเลยก็มีความผิดฐานพยายามกระทำผิดต่อเสรีภาพแล้ว แต่ไม่ผิดฐานพยายามกรรโชก (คำพิพากษาฎีกาที่ 1447/2513)

จำเลยเชื่อว่าผู้เสียหายเป็นผู้ฆ่าหลานชายจำเลย จึงวางแผนฆ่าผู้เสียหายโดยให้น้องชายไปแจ้งตำรวจให้มาจับผู้เสียหายที่บ้านผู้มีชื่อ และจำเลยไปรออยู่ใกล้บ้านนั้นเมื่อตำรวจมาถึง จำเลย

ก็รับอาสาตำราลงไปจับผู้เสียหาย แล้วจำเลยเดินลุยน้ำล่องหน้าไปยังผู้เสียหายทันที กระสุนปืนถูกขาผู้เสียหาย เช่นนี้ จำเลยย่อมมีความผิดฐานพยายามฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1381/2514)

เจ้าพนักงานตำรวจไล่ติดตามจับกุมจำเลย จำเลยชักปืนพกสั้นแบบโอโตเมติกกระซากลูกเลื่อนขึ้นลำ แล้วจึงยิงไปทางเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งอยู่ห่าง 1 เมตรเศษแต่กระสุนนัดลากล่องไม่ลั่นออกไป ปรากฏว่าปืนของจำเลยใช้ยิงได้ไม่ชำรุด กระสุนปืนก็ใช้ยิงได้ และปืนกับกระสุนใช้ยิงด้วยกันได้ ดังนี้ จำเลยย่อมมีความผิดฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ (คำพิพากษาฎีกาที่ 55/2515)

จำเลยยิงปืนเข้าไปในบ้านผู้เสียหาย โดยทราบดีว่ามีคนอยู่ในบ้านนั้น กระสุนปืนอาจจะถูกผู้เสียหายและพวกซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นได้ และกระสุนปืนที่จำเลยใช้ยิงได้ทะลุบ้านผู้เสียหายไปถูกผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่งได้รับบาดเจ็บ เช่นนี้จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288,80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 117/2515)

จำเลยใช้อาวุธปืนลูกซองสั้นซึ่งมีกระสุนปืนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7 มิลลิเมตรยิงผู้เสียหายคนหนึ่งในระยะ 3 วา มีรอยกระสุนปืน 4 แห่ง แห่งละ 1 แผล คือที่แขนซ้ายกับก้นกบข้างตะโพกซ้ายและที่ขาขวา มีกระสุนปืนในเนื้อเยื่อแห่งละ 1 นัด รักษาตัวในโรงพยาบาล 4 วัน ถ้าไม่มีโรคแทรกซ้อนจะหายใน 14 วัน และจำเลยได้ยิงผู้เสียหายอีกคนหนึ่งในระยะ 2 วา มีรอยกระสุนหลายรอยที่บริเวณตะโพกซ้าย บริเวณรอบแผลบวมและช้ำ รักษาตัวในโรงพยาบาล 7 วัน ถ้าไม่มีโรคแทรกซ้อนจะหายใน 20 วัน และได้ความจากแพทย์ว่า ถ้าผู้เสียหายทั้งสองไม่มารับการรักษาพยาบาลทันทีและมีโลหิตออกมากเกินควร อาจถึงแก่ชีวิตได้แสดงว่าอาวุธปืนที่จำเลยใช้ยิงมีประสิทธิภาพร้ายแรง อาจทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายได้แม้จะถูกอวัยวะในที่ซึ่งไม่สำคัญ กรณีจึงต้องปรับด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบด้วยมาตรา 80 ไม่ใช่มาตรา 81 (คำพิพากษาฎีกาที่ 211-212/2515)

จำเลยใช้ปืนพกลูกโมชนิดทำเองยิงผู้เสียหาย แต่ปืนไม่ลั่น ปรากฏว่าปืนนี้ใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตได้ มีช่องบรรจุกระสุน 7 ช่อง แต่จำเลยบรรจุไว้เพียง 4 ช่องช่องที่ตรงกับเข็มแทงชนวนอาจเป็นช่องว่างเมื่อจำเลยสับนกลงไป กระสุนปืนจึงไม่ลั่นและเมื่อจำเลยยิงซ้ำ ก็ไม่ได้หมุนลูกโมให้ช่องที่บรรจุกระสุนตรงกับเข็มแทงชนวนอาจเป็นเพราะความรีบร้อนหรือตกตะลึง ถ้าจำเลยได้บรรจุกระสุนไว้ในช่องที่ตรงกับเข็มแทงชนวนเมื่อยิงครั้งแรกหรือหมุนลูกโมให้เข็มแทงชนวนตรง

กับช่องที่บรรจุกระสุนเมื่อยิงซ้ำ กระสุนปืนจะต้องลั่นและผู้เสียหายก็น่าจะได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการแน่แท้ว่าจะไม่สามารถทำให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ต้องปรับด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 มิใช่ มาตรา 81 (คำพิพากษาฎีกาที่ 280/2515)

จำเลยถือปืนสั้นมาพุดูจะยิงผู้เสียหาย ผู้เสียหายหนีขึ้นไปอยู่บนบ้าน จำเลยตามไปถึงบันไดบ้านผู้เสียหายซึ่งอยู่ติดทางเดิน และจะขึ้นไปบนบ้าน มีคนเข้ากอดดึงจำเลยไว้ แสดงว่าจำเลยมีเจตนาจะบุกรุกเข้าไปในบ้านผู้เสียหาย แต่กระทำไปไม่ตลอด จึงเป็นความผิดฐานพยายามบุกรุกโดยมีอาวุธปืนติดตัว (คำพิพากษาฎีกาที่ 738/2515)

จำเลยเมาสุราและโกรธผู้เสียหาย จึงยกปืนคาร์ไบน์ซึ่งบรรจุกระสุนพร้อมที่จะยิงได้ขึ้นประทับบ่าเล็งจ้องไปที่ผู้เสียหายในระยะห่าง 5 เมตรเศษ แสดงเจตนาว่าจะยิงผู้เสียหาย ถือได้ว่าเป็นการลงมือกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่น แต่จำเลยกระทำไปไม่ตลอด เพราะมีผู้เข้าปิดกระบอกปืนและแย่งปืนเสียก่อน จำเลยต้องมีความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 1238/2515)

คนร้าย 3 คน พยายามปล้นทรัพย์ผู้เสียหาย คนร้าย 2 คนคือ ผ. และจำเลยขึ้นไปบนเรือนผู้เสียหาย จำเลยมีมีดปลายแหลมและก้านเคียวกล้วย จำเลยได้ใช้ก้านเคียวกล้วยตีทำร้ายผู้เสียหาย แม่ยายผู้เสียหายอยู่ที่เรือนซึ่งมีสะพานทอดเดินถึงกันได้ตะโกนเรียกให้คนช่วย ผ. จึงไปที่เรือนแม่ยายผู้เสียหาย จำเลยยื่นคัมผู้เสียหายผู้เสียหายกลัว ผ. จะทำร้ายแม่ยาย จึงเดินไปขอร้องไว้และว่าจะเอาทรัพย์อะไรก็เอาไปแต่ ผ. กลับใช้ปืนยิงผู้เสียหาย การที่ ผ. ยิงผู้เสียหายในพฤติการณ์เช่นนี้ย่อมถือว่า ผ. กระทำไปโดยลำพัง จำเลยมิให้มีส่วนร่วมกระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายด้วยคงมีความผิดฐานพยายามปล้นทรัพย์โดยใช้ปืนยิงเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 234/2516)

การที่จำเลยทุกคนต่างใช้อาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธที่ร้ายแรงยิงเข้าไปในกลุ่มบ้านเรือนประชาชนซึ่งมีคนอยู่บนเรือนและที่พื้นดินพร้อม ๆ กัน จำเลยย่อมเล็งเห็นผลแห่งการยิงของจำเลยกับพวกได้ว่ากระสุนปืนอาจถูกบุคคลที่อยู่ในบริเวณนั้นเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ เมื่อมีผู้ถูกกระสุนปืนตายและบาดเจ็บ ฟังได้ว่าจำเลยทุกคนร่วมกันกระทำความผิดแล้ว แม้จะไม่ัดความแน่ชัดว่ากระสุนปืนของจำเลยคนใดถูกผู้ตายซึ่งมี 3 คน คนใดบ้าง ก็ถือได้ว่าจำเลยทุกคนร่วมกันกระทำความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนาและพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 1209/2516)

จำเลยใช้ปืนแก๊ปยาวยิงผู้เสียหายขณะอยู่ห่างประมาณ 4-5 วา รวม 2 นัด กระสุนปืนถูกที่ใบหน้าผู้เสียหาย คือที่หน้าผาก 2 รู โคนจมูกและเบ้าตาขวา ตาขวาบอดถูกยิงแล้วโลหิตไหลเต็ม

ใบหน้า การที่กระสุนปืนไม่เจาะลึกเข้าไปภายในของใบหน้าเพราะวิถีกระสุนเฉียดเฉียงไปไม่ถูกด้านตรง ผู้เสียหายจึงไม่ได้รับอันตรายถึงชีวิตตามธรรมดาอาวุธปืนเป็นอาวุธที่ร้ายแรงใช้ประหารชีวิตกันให้ถึงแก่ความตายได้ง่ายและแน่นอน จะสันนิษฐานเอาว่าปืนที่จำเลยใช้ยิงไม่มีประสิทธิภาพเพราะผู้เสียหายถูกยิงในระยะใกล้แต่ไม่ถึงแก่ความตายนั้นหาได้ไม่ การที่ผู้เสียหายไม่ถึงแก่ความตายไม่ใช่เป็นเพราะปืนไม่มีประสิทธิภาพ จะนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 81 มาปรับไม่ได้ จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1737/2516)

จำเลยกับพวกเข้าไปในร้านของผู้เสียหาย และพูดคุยขู่ขู่เอาเงินจากผู้เสียหาย ผู้เสียหายตอบว่าไม่มี พอดีมีคนเข้ามาในร้าน จำเลยจึงถือโอกาสหนีไป ต่อมาอีก 2 วันจำเลยกับพวกมาขู่เอาเงินจากผู้เสียหายอีก ผู้เสียหายตอบว่าไม่มี เมื่อจำเลยกับพวกไปที่ร้านผู้เสียหายอีกครั้งหนึ่งก็ถูกตำรวจจับ ดังนี้ ผู้เสียหายยังไม่ยอมให้เงินหรือรับว่าจะให้เงินแก่จำเลยกับพวก การกระทำของจำเลยอยู่ในชั้นพยายามกระทำความผิดฐานกรรโชกเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 2025/2516)

จำเลยเข้าไปบีบบคผู้เสียหายทางด้านหลัง แล้วกระชากสร้อยคอห้อยพระเครื่องที่สวมอยู่ที่คอจนสร้อยขาดจากกัน ในทันใดผู้เสียหายได้ใช้มือกุมสร้อยคอที่หลุดจากคอแต่ยังอยู่ที่บริเวณหน้าอกไว้ทัน จำเลยแย่งเอาไปไม่ได้ แม้สร้อยคอจะอยู่ที่คอผู้เสียหายตอนกระชาก ก็เป็นการกระทำในชั้นที่มุ่งหมายจะให้สร้อยขาดหลุดจากคอผู้เสียหายเท่านั้น เมื่อสร้อยขาดแล้วจำเลยยังไม่ทันยึดถือเอาไปผู้เสียหายก็กุมสร้อยเอาไว้ได้ การที่จำเลยจะยึดถือเอาสร้อยไปยังไม่บรรลุผล การกระทำของจำเลยจึงเป็นเพียงความผิดฐานพยายามชิงทรัพย์เท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 2822/2517)

จำเลยพยายามเอาของลับของตนใส่เข้าไปในของลับของเด็กหญิงอายุ 11 ขวบ นานราว 8 อึดใจ ก็ใส่ไม่เข้า เด็กหญิงนั้นรู้สึกเจ็บที่บริเวณของลับภายนอก และในครั้งต่อมาจำเลยเอาไขขาบาทที่ของลับของจำเลยเสียดก่อนแล้วจึงพยายามใส่เข้าไปในของลับของเด็กหญิงนั้น นานรวม 6 อึดใจก็ใส่ไม่เข้า การกระทำของจำเลยแต่ละครั้งเช่นนี้แสดงให้เห็นเจตนาของจำเลยว่าจำเลยได้ลงมือกระทำซ้ำแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ประกอบด้วยมาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 677/2518)

จำเลยยกปืนลูกซองบรรจุจ้องไปทางผู้เสียหายจะยิงแต่มีผู้ห้ามกอดจำเลยไว้ ผู้เสียหายวิ่งหนีพ้น แม้ไม่ได้ความว่าปืนขึ้นนกนิ้วมืออยู่ที่โกปีนก็เป็นพยายามฆ่าคนเริ่มตั้งแต่ยกปืนเล็งไปยังเป้าหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1746/2518)

ใช้เส้นลวดขึงกันสะพานบนถนนตัดกรรที่ผ่านมาให้ชนเพื่อ... ทรัพย์ มีผู้ขับรถหกล้อมาเห็น

เส้นลวดและหยุดใต้ห่าง 3 วา เป็นความผิดฐานพยายามปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1465/2519)
 นำฝืนและเฮโรอินใส่กระเป๋ามาโปรยในรถที่ท่าอากาศยานตามนัดเพื่อส่งออกทางเครื่องบิน
 ตามวิธีการส่งออก เป็นการลงมือเข้าขั้นพยายามกระทำความผิดแล้ว หากถูกจับเสียก่อน (คำพิพากษา
 ฎีกาที่ 1866/2519)

ยิงด้วยปืนชนิดทำเอง ใช้กระสุนเอ็ม 16 สับนก 3 ที่ กระสุนด้านไม่ลั่น คงอยู่ในรังเพลิง
 เป็นพยายามฆ่าคน แต่ไม่เกิดผลโดยบังเอิญตามมาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 2036/2519)

ยิงด้วยปืนสั้นเข้าไปยังกลุ่มคนโดยสารในเรือเพลายาว ถูกหัวเรือห่างคนที่หัวเรือ 2 คอก
 ย่อมเสี่ยงเห็นผลว่าอาจถูกคนในเรือตาย เป็นพยายามฆ่าคนโดยเจตนา (คำพิพากษาฎีกาที่ 2804/2519)

จำเลยวิ่งเข้ามาชก ป. ด้วยมีดโกนชนิดที่ใช้ในร้านตัดผมในลักษณะเหวี่ยงปาดถูกบริเวณ
 คอบาดแผลยาว 10 เซนติเมตร เป็นอวัยวะสำคัญ แต่ไม่ถูกเส้นโลหิตแดง ป. จึงไม่ตาย แสดงว่า
 มีเจตนาฆ่าเป็นความผิดตาม มาตรา 288,80 ประมวลกฎหมายอาญา (คำพิพากษาฎีกาที่ 816/2520)

ม. ดึงสร้อยคอของ ป. ป. รู้ตัวก่อนได้จับสายสร้อยไว้ สายสร้อยขาดติดมือ ป. อยู่ ม. เอาไป
 ไม่ได้ ม. วิ่งหนีไปนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ซึ่งจำเลยติดเครื่องจอดอยู่เยื้องที่เกิดเหตุขับหนีไป
 เป็นแผนการณ์ที่จำเลยกับ ม. ร่วมกันวางไว้ เป็นตัวการพยายามวิ่งราวทรัพย์ โดยใช้จักรยานยนต์
 เป็นพาหนะตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80,336,336 ทวิ (คำพิพากษาฎีกาที่ 393/2520)

จำเลยมีเครื่องใช้สำหรับลักสุกร ขุดรูใต้รั้วเพื่อพาสุกรออกไปเข้าไปยืนอยู่ในรั้วห่างคอก
 สุกร 1 เมตร พร้อมทั้งจะเอาสุกรไปได้ เป็นพยายามลักทรัพย์แล้ว ฆ้อน มีดและเชือก ซึ่งมีไว้เพื่อ
 ลักสุกร ศาลริบไว้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1250/2520)

แนวคำพิพากษาฎีกากรณีไม่เป็นพยายามกระทำความผิด

ข้อสลาภกินรวบจากเจ้าพนักงาน โดยไม่รู้ว่าเป็นเจ้าพนักงาน แม้จำเลยมีเจตนาเข้าเล่นการ
 พนันสลาภกินรวบก็จริง แต่เจ้าพนักงานไม่มีเจตนาจะเล่นด้วย การพนันจะต้องมีสองฝ่าย จึงไม่เป็น
 ความผิดฐานเล่นการพนันสลาภกินรวบ หรือฐานพยายาม (คำพิพากษาฎีกาที่ 829/2500)

ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ช่มชื่นใจให้เขามอบทรัพย์
 แก่ตนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 นั้น แม้เขายังมิได้มอบทรัพย์ให้ก็เป็นความผิดสำเร็จ
 แล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 798/2502)

ความผิดฐานจุกคร่าหญิงไปเพื่อการอนาจารนั้น เมื่อได้ลงมือจุกหญิงไปได้ 2 วาแล้ว แม้ญาติ
 ของหญิงจะเข้าขัดขวางจนจำเลยต้องหนีไปก็ตาม ย่อมถือว่าเป็นความผิดสำเร็จ (คำพิพากษาฎีกา
 ที่ 839/2502)

การที่จะลงโทษบุคคลฐานพยายามฆ่าคนนั้น จะต้องได้ความว่าจำเลยมีเจตนากระทำการเพื่อฆ่า เพียงแต่จำเลยถือปืนสายไปมาต่อหน้าคนหมู่มากแล้วกระสุนลั่นออกไปโดยไม่ได้จ้องยิงผู้ใด คดีมีทางส่อให้วินิจฉัยได้ว่าจำเลยประมาทเลินเล่อทำให้ปืนลั่นออกไปโดยไม่มีเจตนาจะเห็นวิวโกป็นลั่นกระสุน จึงลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าคนไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1022/2503)

จำเลยเขียนสลากกินรวบไว้สำหรับขาย แต่ยังไม่ทันลงมือขายก็ถูกจับ ดังนั้นถือว่าอยู่ในขั้นเตรียมการกระทำผิดเท่านั้น ยังไม่เป็นผิดฐานพยายามขายสลากกินรวบ (คำพิพากษาฎีกาที่ 394/2504)

จำเลยนำสลากกินแบ่งซึ่งรู้ว่าปลอมไปขอขึ้นเงินกับนายแก้ว นายแก้วสงสัยว่าปลอมจึงไม่รับให้ไปขึ้นเงินกับกองสลากกินแบ่ง นายแก้วได้พาจำเลยไปยื่นคำร้องขอรับเงินที่กองสลากกินแบ่งเจ้าหน้าที่ตรวจแล้วเห็นว่าเป็นสลากปลอม จึงไม่จ่ายเงินให้จำเลย ถือว่าจำเลยได้นำสลากปลอมไปใช้ต่อนายแก้วและกองสลากกินแบ่งเพื่อขอรับเงินแล้ว การกระทำของจำเลยจึงบรรลุผลฐานใช้เอกสารปลอมแล้วไม่ใช่เป็นผิดเพียงฐานพยายาม (คำพิพากษาฎีกาที่ 557/2509)

การที่จำเลยใช้อาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธที่ร้ายแรงยิงผู้เสียหาย 2 นัด ถูกที่ข้อมือขวาและที่ชายโครง หรือรักแร้ด้านหน้าข้างขวาถึงกระดูกซี่โครงหัก แม้จำเลยจะมีเจตนายิงเพื่อชิงทรัพย์ก็ตาม ถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหายด้วย เพราะจำเลยย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นได้ว่า กระสุนปืนที่จำเลยยิงอาจทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย แต่เมื่อผู้เสียหายไม่ตายการกระทำของจำเลยจึงต้องเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย เพื่อจะเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่จำเลยได้กระทำการชิงทรัพย์ เพื่อปกปิดความผิดและหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดฐานชิงทรัพย์ หาใช่เป็นเพียงความผิดฐานชิงทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 339 วรรค 3 เท่านั้นไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 427/2512)

จำเลยกับพวกสมคบกันไปปล้นผู้โดยสารรถยนต์ประจำทาง มิได้สมคบกันไปฆ่า เมื่อพวกของจำเลยคนหนึ่งไปยังผู้โดยสารที่ถูกปล้นบาดเจ็บสาหัสโดยจำเลยไม่ได้เป็นผู้ยิง จะปรับเป็นความผิดของจำเลยฐานพยายามฆ่าคนด้วยไม่ได้ จำเลยคงมีความผิดฐานปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340 วรรค 4 เท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 751/2512)

จำเลยมาพบผู้เสียหายที่บ่อน้ำ ผู้เสียหายพูดกับจำเลยเรื่องทำร้ายหลานชายผู้เสียหายซึ่งเป็นใบ้ จำเลยไม่พอใจผู้เสียหายและพูดว่าอย่าพูดมากเดี๋ยวยิง ผู้เสียหายหวั่นจึง จำเลยจึงควักปืนออกมาปากกระบอกเพียงพ้นจากเอวยังไม่ทันหันมาทางผู้เสียหาย ก็ถูกผู้เสียหายแย่งไปได้ การที่จำเลยชักปืน

ออกมาเป็นเพียงเตรียมการเอาปืนออกมาเท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นลงมือ จำเลยอาจทำท่าขู่เนื่องจากผู้เสียหาย ซึ่งเป็นหญิงทำให้ยิงก็ได้ พฤติการณ์ยังไม่พอฟังว่าจำเลยมีเจตนาฆ่า การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็น พยายามกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1647/2512)

การที่จำเลยได้ฉีกสัญญาจ้างขาดออกเป็นชิ้น ๆ โจทก์ก็ต้องเอาติดต่อกันจึงอ่านข้อความได้ เช่นนี้เรียกว่าจำเลยได้ทำให้สัญญากู้เสียหายแล้ว หากจำต้องทำให้สูญสิ้นไปหมดทั้งฉบับจนกระทั่ง ไม่มีรูปเป็นเอกสารไม่ เมื่อจำเลยฉีกสัญญาขาดออกจากกันแล้ว การกระทำของจำเลยย่อมเป็นความ ผิดสำเร็จครบถ้วนองค์ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 188 แล้ว หากให้อยู่ในชั้นพยายาม กระทำผิดไม่ (คำพิพากษาฎีกาที่ 303/2513)

จำเลยได้ตัดสายโทรศัพท์คนออกและยกเอาเครื่องโทรศัพท์คนของผู้เสียหายที่ตั้งอยู่บนโต๊ะในห้อง รับแขกเคลื่อนที่จากที่ตั้งเดิมมาที่กลางห้อง เผอิญผู้เสียหายมาพบเข้าจำเลยจึงวางเครื่องรับโทรศัพท์คน ไว้ที่พื้นห้องแล้วหลบหนีไป แม้จะนำเครื่องรับโทรศัพท์คนออกนอกห้องไม่ได้ ก็ถือว่าจำเลยได้เอา ทรัพย์ไปแล้ว จำเลยย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่เพียงพยายามลักทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 2074/2514)

ตำรวจติดตามจับกุมจำเลยที่ 2 และแสดงตัวให้ทราบว่าเป็นตำรวจ จำเลยที่ 2 ได้อาหวมก ที่บังปืนออกแล้วจ้องปืนตรงมาที่ตำรวจ เมื่อคำนิ่งถึงว่าจำเลยที่ 2 เป็นเด็กวัยรุ่น อายุเพียง 19 ปี กระทำความผิดแล้วหลบหนีโดยไม่คิดต่อสู้อำนาจเจ้าพนักงานแต่อย่างใด จำเลยที่ 2 มีโอกาสที่จะ ยิงตำรวจได้ในทันทีที่แสดงตัวว่าเป็นตำรวจ โดยยิงจากภายในหมวก ไม่จำเป็นต้องอาหวมกออกให้ ตำรวจเห็นปืนก็ยอมทำได้แต่หายิงไม่แสดงให้เห็นเจตนาอันแท้จริงว่า เพื่อขู่มิให้ตำรวจเข้าทำการ จับกุมเท่านั้นหาไม่เจตนายิงไม่ หากแต่ตำรวจกระโดดเข้าปัดปืน ปืนจึงลั่นขึ้น ยังฟังไม่ได้ว่าจำเลย ที่ 2 พยายามฆ่าเจ้าพนักงาน (คำพิพากษาฎีกาที่ 132/2515)

จำเลยแอบเข้ามาถอดหญิงผู้เสียหายและพูดขอกระทำชำเราผู้เสียหายร้องขึ้นจำเลยเอามือ ปิดปากผู้เสียหาย กดผู้เสียหายนอนลงที่พื้นเรือนแล้วขึ้นคร่อมเอาหัวเข่ากดต้นขาไว้ ขณะนั้นผู้เสียหาย นอนหงายนุ่งกระโจมอกอยู่ จำเลยก็มลงกักที่แก้ม และถลกผ้าขึ้นขึ้น ผู้เสียหายดิ้นอย่างแรงจนหลุด แล้ววิ่งลงเรือนไป ดังนี้ ลักษณะการกระทำของจำเลยดังกล่าวยังไม่อยู่ในวิสัยที่จำเลยจะกระทำ ชำเราผู้เสียหายได้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเรา คงเป็น ความผิดฐานกระทำอนาจารเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 1685/2516)

จำเลยยิงปืนเพื่อขู่ นาย ก. และได้ยิงลงสู่พื้นดิน ไม่ประสงค์จะให้ถูกใครหากแต่เผอิญกระสุน

ป็นไปกระทบพื้นดินแล้วแล่นไปถูกผู้เสียหายเข้า การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ไม่เป็นความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 146/2517)

ขณะที่เจ้าพนักงานตำรวจเข้าจับกุมจำเลย จำเลยได้ชักอาวุธปืนสั้นออกจากเอวแล้วกระชากลูกเลื่อนเพื่อให้ได้และแย่งปืนจากจำเลยไป ดังนี้ จำเลยยังไม่อยู่ในสภาพพร้อมจะยิง จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 1120/2517)

ท้องที่เขตอำเภอสะเดาและอำเภอนาทวี เป็นเขตควบคุมการเคลื่อนย้ายโคกระบือซึ่งมีชีวิตตามประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน ห้ามเคลื่อนย้ายเข้าไปหรือออกนอกท้องที่ดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาต จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอสะบ้าย้อย เป็นนายหน้าหาซื้อกระบือส่งขายให้แก่พ่อค้าที่อำเภอหาดใหญ่ ได้ซื้อกระบือรวบรวมไว้แล้วพ่อค้าจัดส่งรถมาให้บริการทุกจำเลยนำรถบรรทุกกระบือเดินทางจากบ้านไปประมาณครึ่งชั่วโมงไปถึงทางแยกเข้าตัวอำเภอสะบ้าย้อยก็ถูกจับเพราะไม่มีใบอนุญาตขนย้ายกระบือ แต่ทางแยกนั้นยังอยู่ห่างจากเขตอำเภอนาทวี 28 กิโลเมตร ดังนี้ หากจะถือว่าจำเลยมีเจตนากระทำผิดก็จัดอยู่ในชั้นเตรียมการเท่านั้น เนื่องจากยังห่างไกลต่อความผิดสำเร็จคือการขนย้ายเข้าไปในเขตท้องที่อำเภอนาทวีเป็นอันมาก จะถือว่าเป็นการลงมือกระทำผิดแล้วยังไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 2363/2517)

จำเลยกล่าวหาว่าผู้เสียหายชกต้อยน้องชายจำเลยขอให้ไปพบน้องชายจำเลยที่วัด เมื่อไปถึงหลังโบสถ์ ผู้เสียหายกับจำเลยนั่งคอยอยู่ราว 10 นาที มีตำรวจมาพบและค้นตัวบุคคลทั้งสองผู้เสียหายเล่าเรื่องให้ฟัง ตำรวจจึงจับจำเลย จำเลยรับว่าจำเลยกับพวกหลวงผู้เสียหายมาเพื่อชิงทรัพย์เช่นนี้ จำเลยยังมีทันได้กระทำการอันใดที่จะถือว่าลงมือกระทำการลักทรัพย์ก็มีตำรวจมากันตัว และจับจำเลยไปเสียก่อน ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ผู้เสียหาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 911/2518)

จำเลยชักปืนลูกซองสั้นจากเอว แต่ยังมีหัตถ์ปืนจ้องไปทางผู้เสียหาย ก็ถูกตีปืนหลดมือ การลงมือยังไม่เริ่มต้น ไม่เป็นพยายามฆ่าคน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1786-1787/2518)

บรรจุนเฮโรอีนใต้ฐานพระพุทธรูปไม้เพื่อนำออกนอกราชอาณาจักรถูกจับได้ก่อนออกเดินทาง 8 วันยังอยู่ในชั้นเตรียม ไม่เป็นพยายามนำเฮโรอีนออกนอกราชอาณาจักร เพื่อจำหน่าย (คำพิพากษาฎีกาที่ 2444/2520)

โทษของการพยายามกระทำความผิด

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 วรรคสอง ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

การลดโทษตามส่วนที่อยู่ในความหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 52 และมาตรา 53

การพยายามกระทำความผิดที่ไม่มีโทษ

การพยายามกระทำความผิดตามปกติจะมีโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น แต่มีบางกรณีการพยายามกระทำความผิดก็ไม่มีโทษซึ่งมีอยู่ 3 กรณี คือ

1. การพยายามกระทำความผิดตาม มาตรา 82
2. การพยายามกระทำความผิดลหุโทษ (มาตรา 105)
3. การพยายามกระทำความผิดฐานทำให้แท้งลูกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 301 หรือ มาตรา 302 วรรคแรก (ดูมาตรา 304)

การพยายามกระทำความผิดตาม มาตรา 82

มาตรา 82 ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิด หากยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำนั้นบรรลุลผล ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดนั้น แต่ถ้าการที่ได้กระทำไปแล้วต้องตามบทกฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น”

ตามบทบัญญัติของกฎหมาย หมายความว่า การกระทำของผู้กระทำได้เข้าขั้นพยายามกระทำความผิดตาม มาตรา 80 แล้ว แต่กฎหมายให้ออกาสผู้กระทำความผิดหากเขาได้คิดกลับใจไม่กระทำการให้ตลอด หรือกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำบรรลุลผล

1. การพยายามกระทำความผิดที่กระทำไปไม่ตลอดเพราะผู้กระทำยับยั้งเสียเอง ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดนั้น

การยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอดนั้นต้องยับยั้งโดยความสมัครใจของตนเอง ซึ่งอาจจะมีเหตุจากตัวของผู้กระทำเอง หรือเพราะเหตุจากภายนอกก็ได้ แต่เหตุภายนอกต้องมีใช่เป็นการขัดขวางหรือบังคับ เช่น นายแดงต้องการจะยิงนายดำจึงไปแอบซุ่มจะยิงตอนนายดำเดินกลับบ้าน พอนายดำเดินกลับมาด้วยความเมา นายแดงประทับปืนจ้องและขึ้นนกจะยิงนายดำ แต่ใจก็คิดสงสารภรรยาและลูกเล็กๆ ของนายดำ จึงลดปืนลงไม่ยิงนายดำ แล้วก็เดินกลับบ้านของตนไป กรณีเช่นนี้เป็นกรณีที่นายแดงได้ยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด แต่ถ้าหากนายแดงไม่ยิงนายดำเพราะในขณะที่นายแดงจ้องปืนจะยิงอยู่นั้นมีรถตำรวจแล่นผ่านมาพอดี ก็ไม่ถือว่านายแดงยับยั้งเสียเอง

ข้อสังเกต การยับยั้งเสียเองนั้นพิจารณาจากจิตใจของผู้กระทำเอง ส่วนสาเหตุที่จะทำให้ผู้กระทำยับยั้งเสียเองนั้น จะเป็นเพราะสาเหตุใดไม่สำคัญ

2. การพยายามกระทำความคิดที่กระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล เพราะผู้กระทำกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำนั้นบรรลุผล

ในกรณีนี้ก็เช่นกันต้องพิจารณาจากจิตใจของผู้กระทำเอง โดยถือเอาความสมัครใจของเขา กล่าวคือ ผู้กระทำจะต้องรู้สึกว่าเขาจะปล่อยให้การกระทำนั้นบรรลุผลก็ทำได้ แต่เขากลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำนั้นบรรลุผล ความสมัครใจนั้นจะเกิดเพราะเหตุใดไม่สำคัญ อาจจะสำนึกผิดหรือเพราะสงสารบุตรภรรยาเขาก็ได้ เช่น นายแดงมีเรื่องโกรธเคืองกับนายดำต้องการฆ่าดำให้ตาย นายแดงจึงลึกลอบเอาระเบิดเวลาไปซุกซ่อนไว้ที่รถยนต์ของนายดำ หลังจากที่ตั้งเวลาระเบิดไว้เรียบร้อยแล้ว นายแดงก็กลับไปคอยฟังเหตุการณ์อยู่ที่บ้าน ต่อมานายแดงรู้สึกสงสารนายดำจึงรีบกลับไปที่รถยนต์ของนายดำถอดชนวนระเบิดออกก่อนที่จะเกิดระเบิดขึ้น การกระทำของนายแดงเป็นการลงมือกระทำความคิดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผลเพราะนายแดงซึ่งเป็นผู้กระทำได้กลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำความคิดนั้นบรรลุผล นายแดงจึงไม่ต้องรับโทษสำหรับการกระทำนั้น

เหตุที่กฎหมายยกเว้นไม่ลงโทษผู้กระทำความคิดหากผู้กระทำยับยั้งเสียงเองไม่กระทำความคิดให้ตลอด หรือกลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำนั้นบรรลุผล เพราะกฎหมายประสงค์ที่จะป้องกันผลร้ายอันอาจเกิดขึ้นจากการกระทำความคิดของผู้กระทำนั้นทั้งนี้โดยให้โอกาสแก่ผู้กระทำความคิดที่ยับยั้งหรือแก้ไขไม่ให้เกิดผลร้ายขึ้นกฎหมายจึงยกเว้นโทษให้เพื่อเป็นการตอบแทนเพราะหากกฎหมายไม่บัญญัติยกเว้นโทษให้แล้วก็จะไม่มีผู้กระทำความคิดคนใดยินยอมกลับใจแก้ไขหรือยับยั้งการกระทำความคิดของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดผลร้ายขึ้นแน่.